

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1921 kl. 2 e. m.

Memorial med förslag angående dyrtidstillägg åt tjänstemän och vaktbetjante hos riksdagens kamrar och utskott m. m.

I en till bankoutskottet avlåten, den 6 nästlidna april dagtecknad skrivelse hava kamrarnas herrar talmän anfört följande:

»I en till talmännen den 15 nästlidna mars avlåten skrivelse, som jämte tillhörande, vid skrivelsen fogade handlingar härmed överlämnas, hava kanslideputerade avgivit yttrande angående ifrågasatt omreglering av avlöningsförhållandena för de hos kamrarna ävensom de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante. Talmännen.

Kanslideputerade hava därvid på anförda skäl förklarat sig icke kunna föreslå någon förhöjning av de nu utgående grundlönerna till dessa befattningshavare, men däremot föreslagit, dels att ersättningen till kamrarnas vaktmästare för tjänstgöring vid aftonplenum efter kl. 11 måtte höjas från 2 till 4 kronor för varje gång, dels ock att dyrtidstillägg vid innevarande riksdag måtte tillgodokomma samtliga ifrågasvarande befattningshavare enligt de grunder, som vid 1920 års riksdag fastställts för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Därvid skulle för de befattningshavare hos riksdagen, som tillika äro anställda i statens tjänst eller hos riksdagens verk och inrättningar eller i egenkap av f. d. befattningshavare åtnjuta dyrtidstillägg, de avlöningsförmåner, som uppbäras från statsverket och från riksdagen, sammanräknas och dyrtidstillägg uppbäras å sammanlagda avlöningsbeloppet. Vissa här för erforderliga tekniska föreskrifter föreslås.

Förslaget angående dyrtidstillägg innebär ändring i vad innevarande riksdag på hemställan av bankoutskottet i dess memorial nr 6 beslutat angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen att utgå tillsvidare intill dess annorlunda kunde varda av riksdagen bestämt.

Kanslideputerades förslag har behandlats vid denna dag hållet talmanssammanträde, vid vilket jämväl de ständiga utskottens ordförande samt kanslideputerade närvarit. Förslaget har vid sammanträdet vunnit enhällig anslutning, och få vi härmed hemställa, att bestämmelser i överensstämmelse härmed måtte vara fastställda.»

Den av talmännen åberopade, av kanslideputerade avlåtna skrivelsen är av följande lydelse:

Kanslideputerade.

»Uti till kanslideputerade den 14 januari 1921 avlåten skrivelse haven I erinrat därom, att Kungl. Maj:t, med föranledande av löneredgeringskommitténs betänkande den 3 november 1920, uti innevarande års statsverksproposition beslutit särskild framställning om ny definitiv löneredgering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk i anslutning till den för kommunikationsverken fastställda löneredgering. Vidare haven I i berörda skrivelse omförmält, att löneredgeringskommittén förutsatt, att även vid fastställande av avlöningarna för sagda befattningshavare i enlighet med kommitténs förslag, man fortfarande liksom för kommunikationsverken måste räkna med särskilda dyrtidstillägg å avlöningarna. Med hänsyn härtill haven I anmodat kanslideputerade att så snart ske kunde taga i övervägande, huruvida åtgärder borde vidtagas för åstadkommande av en omredgering av avlöningsförhållandena för de hos kamrarna ävensom de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemännen och vaktbetjante och beredande åt desamma, där så ske kunde, av ungefärlig likställighet i avlöningsväg med motsvarande befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk samt till Eder inkomma med utlåtande och förslag i ärendet.

Utom berörda skrivelse från herrar talmän hava till kanslideputerade överlämnats två framställningar i avlöningshänseende, den ena under tecknad »på uppdrag av de hos riksdagens kamrar, utskott och kansli anställda vaktbetjante» av C. O. Eriksson, C. E. G. Carlberg, G. H. Eriksson, Erik Andersson, Olof Cederberg och J. A. Holm och den andra från vaktmästarna i riksdagens kansli särskilt för sig.

I den första av dessa framställningar påpekas vaktmästarnas inom riksdagen större bundenhet till tiden än vaktmästarnas inom statsförvaltningen, och hemställes, att, då avlöningarna för de sistnämnda avsevärt förhöjts, särskilt genom innevarande riksdags beslut, dagarvodena måtte

förhöjas för första vaktmästare och med dem likställda till 14 kronor per dag samt för övriga vaktmästare till 12 kronor per dag att utgå från innevarande riksdags början.

I den andra av här avsedda framställningar hava vaktmästarna i riksdagens kansli för sin del yrkat att, med hänsyn till den särställning från övriga vaktmästare i riksdagen, de intogo i fråga om såväl arbete som arbetstid, komma i åtnjutande av en dagavlöning av 15 kronor.

Förberörda framställning rörande lönereglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk har i huvudsak av riksdagen bifallits genom godkännande av statsutskottets memorial nr 9.

Vid övervägande av det genom herrar talmäns skrivelse under kanslideputerades prövning bragta spörsmålet, huruvida till jämförelse med den löneökning, som kommit i Eder skrivelse avsedda befattningshavare i statens tjänst till del, någon ökning i grundlönerna borde äga rum för den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen, hava kanslideputerade icke ansett sig kunna förorda någon sådan förhöjning. Även om kanslideputerade vid avgivande av förslaget om höjningen år 1919 huvudsakligen haft sin uppmärksamhet fäst vid den ökning av tjänstemännens arbete, som ägt rum under senaste årens riksdagar, så finna dock kanslideputerade samtidigt, att de löner, som då av kanslideputerade föreslogos och sedermera väsentligen oförändrade av riksdagen beslutades, nått en sådan höjd, att desamma borde förbli gällande under en längre följd av år och att de ytterligare förhöjningar, som tidsförhållandena kunde anses kräva, skulle äga rum under form av dyrtidstillägg. Denna åsikt hysa kanslideputerade allt fortfarande. Granskar man de nu utgående lönerna, synes man svårigen kunna komma till den åsikt, att de, såsom grundlöner betraktade, äro för låga. Åtminstone hava kanslideputerade icke kunnat komma till annan åsikt. Någon förhöjning av de nu utgående grundlönerna hava kanslideputerade följaktligen icke funnit sig kunna föreslå.

Det är endast i fråga om vissa vaktmästares avlöningsförmåner, som kanslideputerade anse sig böra förorda en mindre jämkning. Den enligt moment 7:o punkt 2 av bestämmelserna angående avlöningen till riksdagens personal, sådana dessa bestämmelser återfinnas i bankoutskottets memorial nr 85 vid 1919 års riksdag, utgående extra ersättning till dem av kamrarnas vaktmästare, vilka efter klockan elva e. m. tjänstgöra vid aftonplena, synes nämligen kanslideputerade vara för ringa, och hålla kanslideputerade före, att ersättningen i förevarande avseende bör höjas till fyra kronor var gång.

Vad vidare angår frågan om dyrtidstillägg å de fastställda avlöningarna till riksdagens ifrågavarande personal, så utgå dessa på grund av riksdagens bifall till bankoutskottets utlåtande nr 6 för 1921 i anledning av en av herr K. J. Ekman väckt motion, för närvarande och intill dess annorlunda kan varda av riksdagen bestämt, med samma be-
lopp, som jämlikt beslut av 1920 års riksdag, frånräknat det s. k. familjetillägget, utbetalades under andra kvartalet 1920.

I fråga om sättet för utbetalande av dyrtidstillägg eller, såsom det intill år 1920 benämnts, tillfälligt arvodestillägg till ifrågavarande personal få kanslideputerade erinra därom, att riksdagens ifrågavarande tjänstemän och vaktbetjante icke härutinnan likställts med statens befattningshavare, utan har sådant dyrtidstillägg till dem utgått efter endast med hänsyn till riksdagsavlöningen fastställda grunder.

Emellertid uttalade redan bankoutskottet i sitt memorial nr 74 vid 1919 års riksdag, att frågan, huruvida riksdagens tillfälliga personal i fråga om dyrtidstillägg skulle stå i en undantagsställning gentemot statens befattningshavare, borde vid nästkommande års riksdag upptagas till förnyad prövning. Dock kom icke någon sådan prövning till stånd vid 1920 års riksdag, utan bestämdes i enlighet med bankoutskottets memorial nr 92 dyrtidstillägget att utgå jämlikt de av 1919 års lagtima riksdag fastställda grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, dock att den, som åtnjöt dyrtidstillägg av statsmedel i egen-
skap av befattningshavare i statens tjänst eller hos riksdagens verk och inrättningar eller f. d. befattningshavare, skulle äga uppbära tillfälligt arvodestillägg med endast två tredjedelar av till honom utgående månads- och dagarvoden samt med högst tolv kronor om dagen. Där-
jämte beslöt riksdagen, likaledes på utav bankoutskottet i nyssberörda memorial, med hänsyn till det dyrtidstillägg, som för första halvåret 1920 beviljades statens befattningshavare, gjord hemställan, att medgiva, att envar av ovan angivna befattningshavare hos riksdagen, som vore familjeförsörjare, skulle äga uppbära ytterligare tillägg med tjugu procent å arvodet; dock att den, vilken i egenkap av befattningshavare i statens tjänst eller hos riksdagens verk eller inrättningar eller f. d. befattningshavare ägde uppbära förhöjning i dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller del därav, icke skulle komma i åtnjutande jämväl av här nämnda dyrtidstillägg.

Ovan intagna vid 1920 års riksdag fastställda grunder i fråga om dyrtidstillägg till ifrågavarande personal äro som nämnt de, vilka fortfarande tillämpas, dock att icke något tillägg till familjeförsörjare utgår.

I överensstämmelse med ovanberörda uttalande i bankoutskottets memorial nr 74 vid 1919 års riksdag anse kanslideputerade, att åtgärder böra vidtagas i syfte att dyrtidstilläggen för riksdagens ifrågavarande personal regleras efter samma normer och i ställt samband med de till statens befattningshavare utgående dyrtidstillägg.

De bestämmelser om dyrtidstillägg, som därvid böra läggas till grund för en sådan reglering, skulle vara de för statens befattningshavare nu gällande, nämligen de, som fastställts vid 1920 års riksdag.

För att utröna, huruvida den nu ifrågasatta anordningen skulle låta sig lämpligen genomföra och vilka tekniska föreskrifter i så fall skulle bli erforderliga, hava kanslideputerade under hand inhämtat yttrande från sekreteraren i riksgäldskontoret J. A. Hägglund och statskommisarien friherre C. G. E. Leijonhuvud.

I det utav dessa den 10 mars 1921 avgivna yttrande härutinnan hava de anfört följande: Vid fastställande av dyrtidstillägget till riksdagens befattningshavare tillämpades för närvarande två olika beräkningssätt: För befattningshavare, som tillika vore befattningshavare i statens tjänst eller hos riksdagens verk och inrättningar eller f. d. befattningshavare, utginge tillfälligt arvodestillägg med två tredjedelar av till honom utgående månads- och dagarvoden, dock med högst tolv kronor om dagen; för befattningshavare vid riksdagen, som ej hade annan statstjänst, beräknades dyrtidstillägget efter ett grundtal av 147 % å 100 kronor av arvodet samt efter en tredjedel av grundtalet eller 49 % å återstoden av arvodet. Båda dessa beräkningssätt voro mindre gynnsamma för riksdagens befattningshavare än de bestämmelser, enligt vilka dyrtidstillägg för närvarande utginge till befattningshavare i statens tjänst. För befattningshavare vid riksdagen, vilka ej innehade statstjänst, skulle en förändring av grunderna för dyrtidstilläggens beräkande till likformighet med för statstjänstemän gällande med nuvarande indextal medföra en höjning av grundtalet från 147 till 166 % å 85 kronor av arvodet samt från 49 till 91 % å den del av arvodet, som översköte 85 kronor. Den därav följande förhöjningen av löneförmåner skulle exempelvis för en befattningshavare med 13 kronor i dagarvode (korrekturläsare) uppgå till 129 kronor 55 öre under en månad å 30 dagar. För statstjänstemän, anställda i riksdagen, skulle den förändrade beräkningen medföra ett från 66 $\frac{2}{3}$ till 91 % förhöjt dyrtidstillägg, med undantag dock för det fall, att en befattningshavares sammanlagda avlöningsförmåner å statstjänst och tjänst hos riksdagen överstege 1,250 kronor i månaden. Enligt gällande grunder för dyrtids-

tillägg till statens befattningshavare utginge nämligen intet dyrtidstillägg för avlöning över 1,250 kronor i månaden. Även för pensionerade f. d. statstjänstemän, anställda i riksdagen, skulle förändringen medföra förhöjt dyrtidstillägg. Ökningen i dyrtidstillägget för månad skulle för nedan-nämnda befattningshavare utgöra:

För sekreterare i statsutskottet	kr. 87: 72
(reducering på grund av uppnådd maximigräns)	
För förste notarie (stenograf)	» 240: 60
(reducering för närvarande till 12 kr. pr dag)	
För kanslist i kamrarna	» 87: 60
För korrekturläsare	» 94: 90
För vaktmästare	» 65: 70

Vid fallande indextal bleve ökningen givetvis mindre. Vidare har uti ifrågavande utlåtande framhållits, att några tekniska svårigheter att ändra grunderna för dyrtidstilläggen till avsedda befattningshavare till överensstämmelse med vad som gällde för innehavarna av statstjänst icke syntes föreligga. Beträffande de befattningshavare i riksdagen, som ej innehade statstjänst, hade man att utan vidare följa de fastställda procent-talen. En statstjänsteman, som vore anställd hos riksdagen, skulle bliva likställd med befattningshavare, som av statens medel åtnjöte lön eller arvode för två eller flere befattningar. Dyrtidstillägget skulle sålunda beräknas å befattningshavarens sammanlagda avlöningsförmåner å stats-tjänsten och befattningen i riksdagen. Utbetalningen borde däremot i likhet med vad som gällde för innehavare av flera statstjänster ske vid vardera befattningen för sig. Vederbörande ämbetsverk, dit befattnings-havaren hörde, hade att på vanligt sätt uträkna och utbetala befattnings-havarens dyrtidstillägg på hans inkomst från verket. Från riksdagen hade han att uppbära återstoden av det på de sammanlagda avlöningarna utgående dyrtidstillägget. Vid början av varje riksdag före första avlöningens utbetalande borde befattningshavaren medelst intyg från vederbörande verk styrka, vilken grundavlöning och dyrtidstillägg, han månatligen därifrån uppbure. Visade sig då, att den sammanlagda grundavlöningen i verket och riksdagen ej uppginge till 1,250 kronor, hade han att uppbära dyrtidstillägg på hela sin för anställningen hos riksdagen åtnjutna avlöning. I annat fall skulle tillägg endast uppbäras å den del av riksdagsavlöningen, som jämte avlöningen från verket fölle inom 1,250 kronor. Att för varje månad kräva intyg från vederbörande

verk rörande uppburen avlöning, syntes knappast erforderligt. Däremot torde ett sådant intyg, avseende de olika månaderna under hela riksdags-tiden, böra avlämnas, innan den sista utbetalningen av avlöning för tjänstgöring hos riksdagen skedde. Skulle av detta intyg framgå, att någon befattningshavares avlöning av statstjänsten under riksdagen undergått sådan ökning, att berörda maximigräns, 1,250 kronor, överskridits, eller sådan minskning, att avlöningarnas sammanlagda belopp understeg nyssnämnda belopp efter att vid riksdagens början hava överstigit det-samma, borde vid den sista avlöningsbetalningen nödig utjämning ske. Då de sammanlagda avlöningsförmånerna å statstjänst och befattning i riksdagen för tämligen få befattningshavare överstege 1,250 kronor i månaden, skulle dylik utjämning endast i undantagsfall behöva företagas.

Kanslideputerade hava för sin del intet att erinra mot det i ovan omförmälda yttrande föreslagna sättet för dyrtidstilläggs utbetalande och kunna således vad yttrandet rör de ifrågasatta föreskrifterna för utbetalningen av riksdagspersonalens dyrtidstillägg ansluta sig till vad däri uttalats.

I berörda yttrande har icke något uttalande gjorts angående utbe-talande av s. k. barnstillägg, men anse kanslideputerade att, för åstad-kommande av ett konsekvent genomförande av gällande grunder för dyrtidstillägg, sådant tillägg givetvis bör utgå till dem av ifrågavarande personal, som icke uppbära sådant tillägg från statsverket eller från riks-dagens verk och inrättningar.

På grund härav få kanslideputerade hemställa, att herrar talmän behagade vidtaga åtgärder.

1:o) i fråga om de i bankoutskottets memorial nr 85 vid 1919 års riksdag intagna »Bestämmelser angående avlöningen för de vid lagtima riks-dag hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante», för att moment 7 punkt 2 av sagda bestämmelser måtte från och med innevarande riksdag erhålla följande ändrade lydelse:

»Därjämte må jämväl vid slutet av varje riksdag till envar av dem utav kamrarnas vaktmästare, vilka efter klockan elva e. m. tjänstgjort vid aftonplena, utbetalas en extra ersättning av fyra kronor för varje gång, sådan tjänstgöring ägt rum»;

2:o) i fråga om *dyrtidstilläggen* till de hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och

Kanslidepu-
terades av
talmännen
tillstyrkta
förslag.

vaktbetjante för att följande bestämmelser må bliva för innevarande år gällande:

»Dyrtidstillägg utgår till de vid innevarande riksdag hos kamrarna, de ständiga och tillfälliga utskotten samt i riksdagens kansli anställda tjänstemän och vaktbetjante enligt de grunder, som fastställts i Kungl. Maj:ts kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst den 30 juni 1920 (svensk författningssamling nr 364), därvid för de befattningshavare hos riksdagen, som tillika äro anställda i statens tjänst eller hos riksdagens verk och inrättningar eller i egenkap av f. d. befattningshavare åtnjuta dyrtidstillägg, de avlöningsförmåner, som uppbäras från statsverket och från riksdagen sammanräknas och dyrtidstillägg uppbäras å sammanlagda avlöningsbeloppet. För sistnämnda ändamål bör i statens tjänst anställd befattningshavare hos riksdagen, innan avlöning första gången efter dessa bestämmelsers ikraftträdande utbetalas från riksdagen, medels intyg från vederbörande ämbetsverk styrka, vilken grundavlöning och vilket dyrtidstillägg, han senast därifrån uppburit. Jämväl bör sådan befattningshavare, innan sista utbetalningen av avlöning för tjänstgöring hos riksdagen äger rum, förete intyg om de grundavlöningar och de dyrtidstillägg, han månatligen under riksdagstiden åtnjutit från det ämbetsverk, där han är anställd. Motsvarande intyg skola företes av befattningshavare hos riksdagens verk och inrättningar och f. d. befattningshavare. För det ändamål, som omförmäles i § 4 av kungl. kungörelsen med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst med flera pensionärer den 30 juni 1920 (svensk författningssamling nr 365), bör i förekommande fall underrättelse till vederbörande pensionskassa eller annan vederbörande meddelas angående det från riksdagen utbetalda dyrtidstillägget.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot kanslideputerades av herrar talmän tillstyrkta förslag, hemställer,

att riksdagen må godkänna här ifrågavarande förslag.

Stockholm den 3 maj 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.